

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Неділя“ вносить: на цілий рік 10 зр. — кр. на чверть року 2 „ 50 „ місячно . . . „ 85 „ для заграниці 15 рублів або 24 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі газет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ:

у вівторок, четвер, суботу і неділю.

Редакція і Адміністрація „Буковини“ знаходиться в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всі дописи адресувати належить. — Бюро редакції отворене щодня від 8. рано до 8. вечером

„Принципіальна“ політика на кацапській розчині.

II.

Найсумніший для нашої національної справи добуток із сеї „принципіальної політики“ становить безперечно послідна вандрівка політичних товаришів п. Романчука до Відня під проводом цілої фаланги найславніших московських агентів. Та-ж прецінь п. Романчук і его орґан „Дьбло“ не схотять перечити, що адвокат Добрянский, Процик, Павенцкий, Марков, Мончаловский і Щавинский належать до найрухливіших діячів московської політики в Галичині; а власне всі ті кацапські матадори не тільки взяли участь в сій політичній вандрівці, але відгравали в Відні, можна сказати, першу ролю. Славнозвістний ще з давнійшої демонстрації против митрополита Сильвестра Сембратовича яйцебийник Щавинский підписав разом з п. Романчуком офіційне запрошене, котре подаємо тут в німецькім ориґіналі:

P. T. Wir beehren uns Sie hiemit zu einer Versammlung nach § 2. des Vereinsgesetzes für den 14. December l. J. 8 Uhr Abends, einzuladen, die zu Ehren der hier weilenden Deputation galiz. Ruthenen im Saale

des Hotel Union IX. Nussdorferstrasse 23 stattfinden wird.

Wien 13. December 1895.

Julian Romanczuk,
Dr. Eugen Ozarkewicz,
Wladimir Szcawinskyj.

На сїм зібраню говорив Мончаловский річ про „адін русский“ народ, і ніхто з присутних політичних товаришів п. Романчука, ні сам п. Романчук, яко провідник опозиційних народовців, що то ніби так горячо борять ся про добро і славу нашого народу, не підніс против сеї цілковитої неґації нашої нації ні одного слова рішучого протесту. Се доказує цілком наглядно, що сим народовцям на нехтованю і зневажаню народного прапора нічого не залежить? Тут можемо сміло запитати ся „Дьбла“: хто спродав народний прапор, чи „Буковина“, чи „Дьбло“?

Віденське чисто кацапске академічне товариство „Букавіна“, зацікувало ся путниками, а і тамтешні Румуни, що у нас на Буковині так пристрасно поборюють кождий і найслабший прояв нашого національного розвою і лучать ся з кацапами, гостили між сими політичними вандрівниками.

І чи-ж се не доказує як найяснійше, що на чолі сеї політичної вандрівки

стояли кацапи і відиграли там першу ролю, наколи п. Романчук і его політичні товариші, як С. Сьницький і др., заняли другорядне місце, і відиграли підрядну ролю: der geführten Führer?

Врешті ціла історія сеї політичної вандрівки доказує цілком наглядно, що кацапи було ініціаторами і душею сеї політичної демонстрації.

Дармо силує ся „Дьбло“ перекопати свѣт, що сю депутацію вислав нарід. Так! так! вислав сю депутацію нарід, але кождий чесний чоловік, що добре знає наші політичні обставини і не воює блудом, мусить признати, що сей нарід вперед ad hoc добре підбехтали кацапські агенти і їх помічники опозиційети-народовці.

Та-ж прецінь в се незбитим фактом, що „Галичанин“, орґан галицьких кацапів, перший підніс гадку, щоби спорядити меморандум і вислати депутацію до Відня.

Тільки сам „Галичанин“ завізав до складки на покриті коштів тої політичної демонстрації. Вправді випала після виказів „Галичанина“ ся складка дуже скупо, але се не мало нічо до річи; „господа“: Марков і Мончаловский, мають на такі важні політичні агітації достаточний диспозиційний фонд. За свої

Російські цигани.

Етнографічний очерк Н. Г. Штібера.

—o—

(Дальше).

V.

(Про циганський язык взагалі. Язык російських циганів).

Циганський язык не становить сам для себе жадного віддільного, самостійного языка. Він єсть мішаниною многих нарічий північно-західної часті передної Індії. Після гадки професора Мікльошича циганський язык зїстає в тіснім спорідненю з наріччями Кафірів і Дардістана на північній заході Індії. Кунавін думає, що циганський язык має много спільного з ново-індуськими наріччями.

Після того, як цигани покинули свою вітчину Індію і перейшли в європейські держави через „великі ворота народів“, первістна їх мова, підпадаюча поступенно під вплив языків місцевих жителів, розпалась в часом на кілька віддільних нарічий і жаргонів. Вічно бродяче життя циганів, не маюче жадних громадських ідеалів і політичних задач, не вимагало для вираженя їх матеріальних і духових потреб більшого числа їх. В наслідок такого вандрівного життя, полученого в постійними журбами про кусок насущного хліба, привикли цигани глядіти на ціле своє окруженє в реальної і практичної точки. Тому в мові їх мало слів

для означеня відорваних і етичних понять, причім нераз кожде з тих понять, не згідних межі собою, означаєсь одним і тимже словом, або по просту запозичаєсь з иньшої мови.

Всі цигани, як вже висше еказано, суть дуже спосібні для виучень иньших, чужих языків. В Іспанії підчас нереслідованя циганів приписувано ту спосібність чарам і помочи чортів. В наслідок того первістна мова циганська почала поступенно утрачувати часть своїх слів, а замінити їх словами других мов і тепер клонить ся она до вимертя. З первістної старо-циганської мови доховалось до тепер дуже ограничене число слів; всі иньші слова взяті з иньших мов. При тім до коренів запозичених слів додають ся часто окінченя мови циганської; в наслідок того запозичені слова представляють ся в зісутім виді і вводять в блуд як чужосторонців, так і самих циганів. Перші, коли не обнакомлені добре в циганською мовою, думають, що они чують чисто циганську мову, другі уважають ті слова за свої власні.

У мові європейських циганів подібуює ся много слів грецьких, румунських, мадарських, турецьких, перських і вірменських.

Говорачи про мову європейських циганів, належить мати на увазі, що цигани, живучі в певній державі, не говорять одним загальним языком, але що посеред них істнує множество ріжних нарічий; так приміром австрійські цигани після мови розпадають ся на циганів угорських, моравських і галицьких,

Мова циганів, живучих в Росії, розпадаєсь також на кілька осібних нарічий; після тих нарічий можна російських циганів поділити на північно-російських (між тими петербурських і московських), полуднево-російських, польських, закавказьких і инь.

Хоч посеред європейських циганів істнує множество говорів і нарічий, цигани одной держави розуміють проте цілковито або почасті говор циганів другой держави. Так Борроу, підчас своєї подорожи по Росії в трицятих роках нашого столітя, порозумівав ся в московськими циганами говором англійських циганів і они розуміли его.*) Надто російські цигани розуміють також наріччя угорських і румунських циганів.

У циганів нема жадної літератури на рідній мові списаної. Всі їх легенди, пісні, пословиці, поговіркі переходять з уст до уст. Шкіл, де цигани могли би правильно учитись свої мови, також нема, тому й не знають они тої мови так, як належало би.

В мові російських циганів, головно в говорі циганів живучих в північній і центральной часті європейської Росії, подібують ся рівно-ж дуже часто слова запозичені з языків: грецького, румунського, німецького, польського і, зовсім природно, російського. Так на примір:

*) Письма англійского миссіонера. Библиотека для чтенія. 1837. г. т. XX.

гроші не привикли сі „господа“ відбувати політичні подорожі до Відня і везти тамтуди своїх одномишленників.

На кожний спосіб доказують всі ті обставини цілком наглядно, що кацапи найбільше форсували сю справу, і що їм найбільше на тім залежало, щоби ся політична демонстрація напевно відбула ся.

А коли кацапам так дуже залежало на сій політичній демонстрації, то-ж з сего слідує цілком ясно, що тут не ходило о добро і славу руского народу, о розвій, або зміцнене нашої національної сили, бо-ж прецінь пі п. Романчук, пі его орган „Дьбло“, не поважать ся заперечити, що кацапи, не то, що ніколи не дбали і тепер не дбають про зміцнене нашої національної сили, але противно, все і всюди старали ся спинити наш національний розвій. На се вказує ясно цілковита неґадія нашої нації із сторони кацапів і ворожі їх затії против рускої мови, против наших просвітних і фінансових інституцій, против нашого руского народного інституту і т. д.

І ті-ж люди, що так ворожо все і всюди відносять ся до найжизненніших справ руского народу, мали би просити корону о опіку і оборону тих самих справ? Чи-ж се не значить дурити свѣт? Чи-ж се не значить пускати блахмани людям в здорові очі?

Та-ж прецінь вже всі свѣтлі люди, що старали ся пізнати наші політично-національні відносини, переконали ся достаточо, що політично-національне гасло наших кацапів е: „обедененіє“, се-б то „російський рай“. Звідти походять кацапска неґадія нашої нації; звідти походять ворожі змаганя кацапів против наших народних просвітних і економічних інституцій; звідти походять їх вороговане против австрійського правительства і їх безперестанний

оклик до завзятої ненависти против Поляків.

Не гадаємо ми тим брати Поляків в оборону; противно, ми вже нераз се казали, і тепер можемо на підставі історії сконстантувати сю історичну правду, що Поляки в своїй вузкоглядности богато проґршили і тепер ще грішать против Руси. Польска вузкоглядність спинила і спиняє культурний розвій руского народу; польска вузкоглядність створила московского велита і підперала та ще і тепер підперає кацапску ганґрну в рускім політичнім організмі; польска вузкоглядність помагає ще тепер посередно московскому велитови держати Русь і другі славянські народи в кайдаках духової неволі!

Але-ж з другого боку не можна сказати, що теперішні відносини між Русинами а Поляками в Галичині мали би бути гірші, як давнійше; не можна і сего сказати, що австрійське правительство відносить ся тепер до нашого культурного розвою більше неприхильно, як давнійше; не можна і сего сказати, що наша національна справа не виказує ніякого поступу.

Се може сказати лише чоловік-неук, чоловік, що має очі, а не видить, або чоловік злбний.

Та коли наші теперішні політично-національні відносини не погіршили ся, а противно, як се наочно виказує щоденний зріст просвітних, економічних народних інституцій і взагалі, народної просвіти, значно поліпшили ся, для чого-ж власне тепер мала би була настати konieczna потреба до політичної демонстрації против австрійського правительства і корони. Та-ж прецінь були часи, де Русини мали ще менше своїх послів в галицкім соймі, як тепер, а нікому не впало і на гадку, їхати до Відня і жадати розвязаня сойму.

Поляки як звичайно скривдили нас при послідних виборах, се свята прав-

да, але що австрійське правительство витиснуло із галицкого сойму найшкідливіший для нашого національного організму кацапський елемент, і его теперішних союзників, чей-же тим не повинні зражати ся свідомою доброї справи правдиві патріоти-народовці. Се могло бути не всмак кацапам і тим вузкоглядним народовцям, що звязали ся з кацапами, і власне се доказує як на долони, що лиш кацапи могли видумати послідну віденьску вандрівку.

А що ся політична демонстрація не була лише звернена против австрійського правительства, але і против корони, о тім свідчить наглядно сей факт, що ся депутация зробила першу візиту Льюегерови, і аж потому удала ся до монарха.

Та пізнав ся Найяснійший Монарх на фарбованих лисах і дав їм таку відправу, якої ще до тепер ніхто не почув із сего найвишого місця.

Чей-же тотя вповні заслужила відправа освідомить заблуканих народовців і відверне їх від блудної дороги, куда їх повели проворні кацапи.

Бесіда посла Вахнянина

виголошена в Палаті послів на засіданю дня 11. грудня.

Висока Палато! Наш клуб мав вже нагоду висказати ся о поставленій новим Правительством програмі і займити супротив неї становище.

Для того уважаю, що спадає з мене задача вертати до заявленя виголошеного дня 24. жовтня.

Замічу лише коротко, що наше тодішне заявлене стреміло до того: Зі сторони Правительства треба вижидати діл, з котрих ми могли би набрати пересвідченя, що управа держави цілком свідомо своєї опікунчої задачі на поли економічнім і народно-культурнім супротив нашого краю, а спеціально супротив руского народу, та що она старає ся випов-

По циганьски	По грецьки:
дром (дорога)	δρόμος
кокало (кість)	κόκαλον
патала (підкова)	πέταλον
	По румуньски:
рот (колесо)	roata
	По німецьки:
бравінто (горівка)	brantwein
фелд, фелдто, (поле, пільний)	feld
штуба (кімната)	stube
штунда (година)	stunde
фенштир (вікно)	fenster
	По полььски:
дембицо (дуб)	dąb
трівіка (черевик)	trzewik
скемпо (скупий)	skąpy
лавня (лавня)	łaźnia.

Російські слова подибують ся або зовсім не змінені, або приладжені до циганського виговору; приміром: зелано (зелений), горестир (сѣ горя), гуліскірава (гуляю), терпіскірава (терплю), думіскірава (думаю) і инь.

В говорі російських циганів ріжні понятя виражають ся часто одним і тим самим словом, що вказує, очевидно, на убожество явика; на примір: лиг (бумага і письмо), кхелава (бавлю ся і танцюю), чінава (ріжу і пишу), атааєя (завтра і вчєра), рат (вечєрь, ночь і кровь).

От кілька осібних фраз на говорі північно-російських циганів:

Со туке мандир тебе? — Чого тобі від мене треба?

Гарав лове дре кісик. — Сховай гроші в кишеню.

Бут лі бергі туке? — Кілько тобі літ?

Тердъов карік ту джаса? — Чекай, куди ти йдеш?

Ме джава упрє адро штуба. — Я іду на гору, до кімнати.

Пре уліца шіладо си. — На улици холодно.

Запхурде яг. — Загаєи огонь.

Бага мангє гіли ме тут шунава. — Заспівай мені пієню, я послухаю тебе.

Кай ту рат кердан? — Де ти ночував?

На дарав джуклестир йов на дандирла. — Не бій ся собаки, она не укусить.

Ме родава тут на латава нікай. — Шукаю тебе і нігде не находжу.

Бешенте манса те хас. — Сідайте перекусити зі мною.

Урі пе сїго дир. — Убирай ся скорше.

Урява пе те джас. — Я убираюсь, щоби піти.

Сир ту дживела? — Як тобі живеть ся?

Сир приавела. — Як вдасть ся.

Чів мангє гудло. — Налий мені чаю.

Скеде саро скаміндестир. — Забири все зі стола.

Шукар ракірна лестир. — Про него говорять добре.

На пхоховена ман кокоро романо чаво сом. — Мене не обманяте, я сам циган.

Со ту пашло сам саро дивес? — Чого ту лежиш цілий день?

А тепер для порівнаня варічій північно-російських з полуднево-російськими кілька слів з обох тих варічій:

	Нарічїє півн.-рос. циганів:	Нарічїє пол.-рос. циг. (бесарабських)
дерево, дрова	кашт	кашт
мясо	мас	мас
сіль	лон	лон
ніж	чурі	шюрі
вода	пани	пай
дівчина, дочка	чай, чайорі	шей, шеорі
день	дивес	гес
Бог	Девел	Деула
хороший	лачо	лашо
чорний	кало	кало
чую	шунава	ашунау
іду	джава	джау
виджу	дикхава	дикхау
люблю, хочу	камава, каман	камау
ріжу	чінава	шінау
спю	пасьовава	соау
сегодня	ададивес	агес

(Дальше буде.)

нити єї справедливо, совістно і без нещирости.

Однако супротив того, що всі політичні і національні партії тої високої Палати в своїх виводах обговорювали близше згадану програму Правительства, як також з уваги на то, що ми хотіли би, щоби наше становище супротив Правительства було виразно зазначене, то нехай мені буде вільно зайняти на хвилю ласкаву увагу високої Палати і піднести в мойй короткій промові то, що — як до того почувавмо ся — маємо особливе право піднести і чим повинна би дати ся центральному Правительству нагода з одної сторони пізнати близше економічне положенє Галичини, а з другої сторони освоїти ся з гадкою, що, коли має ся вдоволювати руский нарід в єго оправданих культурних змаганнях хоч в часті, то теперішня управа держави мусить уважати за євій обовязок надолужити то, що давнійше дуже занедбано.

Що до економічного положеня в Галичині, то оно стало в послідних роках вельми прикре. Об'єктивно сказавши і не пересаджуючи справи галицькі, господарі рільні не зближають ся до кризи економічної, але противно сидять вже в ній, знайшли ся вже посеред небезпечної руйни господарства сільського. (Голоси: Так єсть!) Велика посілість нуждає ся занадто сильно, як щоби можна на то зважати, а малий господар в значній часті підупав таки вже зовсім. То дуже немилі, але на жаль правдиві факти, котрі самі за себе говорять.

Не хочу повтаряти ся і надуживати занадто терпеливості високої Палати. Але нехай мені вільно буде звернути увагу вие. Палати на то, що я в послідних двох роках підчас дебат бюджетових видів ся спонуканим висказати. Відсилаю вас, панове, до предметових і об'єктивних виводів пос. гр. Дідушицького, котрий при дебаті над підвишенем фонду меліоративного зазначив положенє рільництва в Галичині яко вельми прикре і сумне. Відсилаю вас до загально звістного факту, на котрий годі не зважати, що галицькі селяни вже тисячами покидають батьківську землю і на ту обставину, що ніякі хоч би й як драстичні средства не могли спинити горячки еміграційної.

Галичина доходить до малого вилюдненя, а при тім замітна й та обставина, що горячка еміграційна бере ся не лиш рільного пролетаріяту, але що як раз навіть господарі з Поділя, що єуть в ліпшій положеню, продають своє майно за безцін, щоби вибирати ся цілими громадами на далеку чужину. Коли спитати тих людей, що їх спонукує до такого небезпечного кроку, то они відповідають жалями:

Грунт усуває ся нам під ногами, довги ростуть, безпосередні і посередні податки, додатки кравві, повітові і громадські, престації конкурентийної, та всілякі належитости занадто великі, як щоби ми їх могли роздобути. (Голоси: Зовсім справедливо!) Коли вже маємо гинути з голоду в ріднім краю, то для нас і найтяжша робота невільника на плянтажах в Бразилії єсть ще дійстним спасенієм.

А тепер позволте нехай нам після власноручного письма одного селянина розкажу, як живе, а радше, як бідєє галицький селянин. Один селянин з бродського повіта пише ось що:

Селянське господарство в наших сторонах складає ся з пів до чотирох моргів ґрунту, нужденної хати критой соломом і некритой обори. Приходить весна. Селянин, що случайно має ще своїх два морги ґрунту, бере ся до роботи. З ризикалем іде до огорода і засіває там дві літри лєну, чотири літри сімени конопляного, два келішки цибулі і садить кіш бараболь. Але треба би ще посадити трохи гороху і бобу до борщу, трохи кукурузи і трохи капуста для домашнього ужитку. Думає, як би того всего придбати, але часто остає ся лиш при самім думаню. Але треба брати ся до весняного засіву — та нема потрібного збіжа. Ну, збіжа, можна ще роздобути у доброго жидка. Але хто обробить єму поле, коли у него нема ані плуга ані худоби до роботи? Іде бідачиско до сусіда просити о то. Заплатити не може, бо не має дрібних. Не має ані шелюга на своїм господарстві. Сходив ціле село та надармо. Кождий робить передовсім на своїм. Так минає цілих три неділі, аж єму якийсь

сусід за „Бо'дапрости“, виоре морґ пієної землі.

Родина того пролетарія числить случайно вісім душ. Найстарший син служить у войску, два молодші на двох віддалених фільварках за місячну платню 4 зр. 50 кр. (Голоси: Слухайте! Слухайте!) Батько мусить сам їх страувати. Посиланє їм страви позбавляє єго дома двох робочих сил. Мати мусить сидіти коло малої дитини. Не завєйди може заробити, бо мусить пильнувати прибічка. А може заробити 15 крайцарів на день. За то купити соли, одинокої приправи до щоденної страви з бараболь або кукурузяної лемішки. Хліба не печуть, бо нема житної муки, а ячмінна мука минула ся вже в осени.

Приходить літо. В єінокоси єсть малий заробок. Приходять жнива. Своє жниво кінчить ся борзо. На поді все спрятано, в єіних молотить ся, а половину забирає добрий жидок, що поміг засїяти. Чоловік наймає ся в женця за 30 до 35 крейцарів на день за десятій і дванадцятий сніп. Так придбає ся запас на зиму. Але приходить ся платити податки, а що податку в своїм часі не віднесено, то приходить назадовго екзекутник в гості, а тогди не можуть плач і просьби. Все фантує ся і продає ся на найближшій ярмарку.

Приходить люта галицька зима. В хаті не палить. До звареня кукурузяної лемішки беруть хворост з плота. Діти бігають босі. Витертий кожух то одинок одіж для чоловіка і жінки, коли котре з них хоче случайно піти до церкви. Голі діти не можуть ходити до школи. За то батька карають арештом. Податки незаплатені; жид, що правда, помагає часом, але по роках стає й він нетерпеливий, а по переведенім процесі ліцитують все майно сільського пролетаря. Тепер він вже готов до Бразилії, бо й дійсно не позістає єму більше нічого, як лиш іти в євіт.

Оттак то живе-бує пересїчного селянина галицького.

(Дальше буде).

Дрібні вісти.

Чернівці, дня 25. грудня 1895. р.

Архикнязь Петро Фердинанд виїхав на рідвляні сьвята до Зальцбурґа, щоби сьвяткувати в крузі родини.

Відзначенє. Директор учительської семінарії, шкільний радник Дмитро Іосифескул одержав лицарський хрест ордеру Франц Йосифа.

Селянське віче відбуде ся завтра дня 26-го с. м. в Збаражї. Вічевий комітет зложений з селян. На дєвнім порядку стоять між иньшими еміграція і загальне голосованє. На случай заборони віча відбуде ся того-ж дня довірочне зібранє.

Флія тов. „Просьвіта“ в Стрию уряджує дня 29-го с. м. сходини, на котрих відчитає проф. Юліян Костецкий про пісні народні, а Вол. Охримович про податки.

Збори „Народної Ради“ у Львові, котрі мали відбутися єса дня 26. с. м. відложено на пізнійше.

В справі стипендій для синів гр. прав. сьвященників, о котрій ми послідного разу доносили, треба ще додати, що будуть засновані 11 стипендій по 600 зр., а то 4 стипендій для слухачів медицини, 2 для слухачів техніки, 2 лісничої академії, 1 гірничої академії і 2 для слухачів в'єскової академії. Міністерство шкільництва згодило ся на се предложенє буковинського краєвого правительства з додатком, що ті стипендії не лише виключно для синів гр. пр. сьвященників, але взагалі для студентів гр. пр. віроісповіданя.

На загальних зборах гімнастичного товариства „Сокіл“ у Львові дня 15-го с. м. вибрано до виділу на голову Василя Натірного, лєршого заступника голови Романа Цеглинського, другого заступника Андрія Андрейчина.

Проект громадского закона для меньших міст і місточок. Щоби перевести реформу громадского закону, поділив ще перед кількома літами галицький виділ краєвий громади на три категорії: великі міста, меньші міста і місточка та сільські громади, і предложив соймовл в 1888 р. проект закона для 30 міст з першої категорії, котрий одержав санкцію і єсьогодні обовязує. В 1890 р. виступив краєвий виділ з проектом закона для другої категорії, але той закон не одержав санкції. Слїдуючої сєсні предложить гал. виділ краєвий соймовл поправлений проект закона з 1890 р. і зверне ся до правительства з пропамятним письмом, в котр м пояснить поправки. Перший закон іменно тому не одержав санкції, бо поліційна служба в меньших містах і місточках мала би бути після него так з'організована, що правительство добачило в тім обмеженє власти громадского начальства. Коли би також теперішній проект закона не одержав санкції, то приписи про службу поліції будуть випущені і видані окреим проектом.

Великий вечер з танцями устроєє „Сокіл“ в великій сали „Народного Дому“ у Львові дня 1-го лютого 1896.

Хитрі дезертери. До команданта транспорту, поручника 24-го п. п. Геллера зголосив ся в повнім в'єсковім уоруженю перед кількома днями фїрер 63-го полку піхоти, що стоїть залогою в Бистриці в Семигороді, і привів закованого в ланьцухи інфантериста того самого полку. Предложивши командантові документи виставлені від команди в Мармарошкїм Сиготі, оповів єму фїрер, що інфантерист єсть дезертаром, за котрим він гонив, а тепер зловивши єго, вертає з ним, щоби єго приставити до власного полку. Командант не надумуючи ся видав дальшу маршрутну потрібні кошти подорожи. Однако на другий день побачив п. Геллер, що єму щез один документ, отже зателеграфував до команди в Мармарошкїм Сиготі. Звідтам прийшла відповідь, що згаданий фїрер разом з інфантеристом утікли з свого полку в Мармарошкїм Сиготі як і в Коломні. За хитрими дезертирами розіслано телеграми і придержано їх в Гатні на Буковині. Оба мали вже куплені білети до Румунії.

Живцем похоронені. У Відні від середї рана викликала великий несупокій пригода, яка лучила ся в дільниці Дєблінґ при ул. Зільблерштрассе, де завалила ся стара керниця і засипала двох робітників, котрі єї чистили і направиляли. То були 39-літний помічник кирничий Антін Айпельдавер, жонатий і 30-літний мулярський чєлїдник Леопольд Юнгвірт, також жонатий. Прикликані зараз на місце нещастя інженєри орекли, що засипаних можна урґувати лише в той спосіб, що викопає ся сусїяну, засипану вже, стару кирницю і з єї дна понід землю добуде ся до нещастних робітників. Забрано ся зараз до тої роботи, хоч була слаба надія застати нещастних при житю. Місце нещастя облягали тисячі товни. В п'ятничю рано, по 36-годинній роботі, коли вже щезла всяка надія на виватованє засипаних, почувли нагле робітники голос, добуваючий ся з глибини: „Господи Боже! Хто там?“ Один з робітників пізнав голос Айпельдавера. Вскорі потім дав ся чути голос і другого засипаного Юнгвірта. Однако ратункові роботи могли лиш дуже поволі поступати. Несчислені товни публицки, богато інженєрів і урядників стояло мємо зливного дощу цілу ніч коло кирниці, дожидаючи з напруженем кінця. Около цївночи ратункова акція поступила так далеко, що можна було подати засипаним вино і коняк. Они стояли просто, на плечах опирали ся ім цєгли, ттк що кождої хвилі грозила їм смерть. О першій годні в почи робота ратункова ще не скіччила ся. Юнгвірт був вільний до пояса, але чверть години був без пригомности. Аж над раном удало ся єго добути ще живого; Айпельдавера відкопано також, але він вже не жив. Лікарі мають надію, що удасть ся їм удержати Юнгвірта при житю.

Помер в Заліщєвах великий рабін Авраам в 76-ім році житя.

ВИДАНЯ ВАСИЛЯ ЛУКИЧА.

I. ЛІТЕРАТУРНІ ЗБІРНИКИ:

1. **Ватра.** — В Стрию, 1887 р. 215 стор. в 8°. Ціна 1 злр.
2. **Квітна.** — У Львові, 1890 р. 128 стор. в 8°. Ціна 30 кр.
3. **Рідний зільник.** — У Львові 1891 р. 136 стор. в 8°. Ціна 30 кр.
4. **Левада.** — У Львові, 1892 р. 103 стор. в 8°. Ціна 5 кр.
5. **Рідна стріха.** — У Львові, 1894 р. 120 стор. в 8°. Ціна 25 кр.

II. ЗБОРОВІ ТВОРИ:

6. **Твори Василя Чайченка.** — (Оповідання) — У Львові, 1892 р. 207 стор. в мал. 8°. Ціна 80 кр.
7. **Твори Василя Чайченка.** Том II. (Соняшний промінь). — У Львові, 1892 р. 174 стор. мал. 8°. Ціна 60 кр.
8. **Твори Василя Чайченка.** Том III. (На розпутті) — У Львові, 1892 р. 210 стор. мал. 8°. Ціна 80 кр.
9. **Твори Карпенка-Карого.** (Мартин Боруля. Сто тисяч. Безталанна. Що було, те мохом поросло. Чабав). — У Львові, 1895 р. (кінчать ся друкувати).

III. ПОВІСТІ, РОМАНИ, ХРОНІКИ І ОПОВІДАННЯ.

10. **Навіжена,** пов. Нечуя-Левіцького. — У Львові, 1891 р. 84 стор. мал. 8°. Ціна 20 кр.
11. **Поміж воргами,** пов. Нечуя Левіцького. — У Львові, 1893 р. 180 стор. мал. 8°. Ціна 40 кр.
12. **За ггемаду,** хров. К. Т. Подоленка. — У Львові, 1892 р. 94 стор. мал. 8°. Ціна 20 кр.
13. **Художник,** пов. Т. Шевченка переклад Ол. Кониського. — У Львові, 1894 р. 101 стор. мал. 8°.
14. **Між народ,** пов. М. Школиченка. — У Львові, 1894 р. 92 стор. мал. 8°. Ціна 20 кр.
15. **Хо,** казка Мухайла Коцюбинського — У Львові, 1894 р. 34 стор. 8°.
16. **Облога Буши,** пов. Мих. Старицького. — У Львові, 1894 р. (кінчить ся друкувати).
17. **Грешники,** роман хроніка Олек. Кониського. — У Львові, 1895 р. 192 стор. мал. 8°. Ціна 50 кр.
18. **Паки й люди,** повість Володимира Левенка. — У Львові, 1893 р. 168 стор. мал. 8°. Ціна 80 кр.

IV. ДРАМИ.

19. **Лимеріана,** в 5 діях Панаса Мирного — У Львові, 1892 р. 67 стор. мал. 8°. Ціна 20 кр.
20. **Титаріана,** в 5 діях Марка Кропивницького. — У Львові, 1892 р. 63 стор. мал. 8°. Ціна 20 кр.
21. **В темряві,** в 5 діях Мих. Старицького — У Львові, 1893 р. 91 стор. мал. 8°. Ціна 20 кр.

V. ПІДРУЧНИКИ І ТВОРИ ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВІ.

22. **Руский правопис домовий.** Том I. [Закон цивільний]. — У Львові, 1885 р. XVI і 432 стор. вел. 8°. Ціна 2 злр. 50 кр.
23. **Угорська Русь,** її розвій і теперішній стан. — У Львові, 1887 р. 30 стор. вел. 8°. Ціна 15 кр.
24. **Юрій Коссован,** проба критичного розбору автобіоґ. его повістей і житєписи нап. Олек. Колеса, — У Львові, 1893 р. 99 стор. мал. 8°. Ціна 30 кр.
25. **Остатні єсмани Г. Сінкевича** Два відчити М Грушевського — У Львові 1895 р. 50 стор. 16°. Всі повисші твори можна вабути в Книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, ул. академічна ч. 8 і в Книгарні Ставропигійській.

ПРАВДА,

вістник політики, науки і письменства
виходити ме

З НОВИМ РОКОМ 1896

— раз в тиждень кожної п'ятниці —
в обемі одного аркуша.

Ціна в Австрії річно: 4 р., піврічно 2 р.,
чвертьрічно 1 р. за границю (задня значних
коштів пересилки) річно 8 рубл., пів-
річно 4 рубл.

ЛІТЕРАТУРНЕ ТОВАРИСТВО

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складі:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодіжи, міщан і селян, редаквану
Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893,
1894, по 1 зр. 20 кр. за рочник, а всі 9 разом
за 9 злр.

— З пересилкою поштовою 9 зр. 30 кр. —

Вже вийшов

ілюстрований буковинський православний

КАЛЕНДАР

на рік переступний

1896

Ціна 50 кр.

— (З пересилкою 55 кр.) —

3м ст.

Календар історичний. — Календар астро-
номічний. — Календар церковний. — Сьвята ру-
ські і римські, (червоно друковані), схід і захід
сонця, відміни місяця, погода. — Календар жи-
дівський. — Поминальний календар славних Ру-
снів. — Дім цісарський.

II.

Наші гроші і важійші заграничні. — Мі-
ри і ваги (нові і старі). — Телеграфічні приви-
си. — Почтові привиси. — Привиси желізничі.
— Скалі стемпльові. — Належитість від висів
гіпотечних. — Плян їзди на желізничях.

III.

Для науки і забави.

Головосіки сьв. Івана Хрести-
теля. (З лірника Ю. Федьковича з новим пор-
третом поета). — О. Єрофтей Федоро-
вич. (Житєпис з портретом). — Нова уста-
ва охованю худоби. (Популярна наука).
— Як закладати крамниці? (Популярна
наука). Розмова Читальника з Іва-
ном Байдужним. — Про катастер
рунтовий. — Що людий еднає? (По-
вістка Д. М.) — Правда. (Повістка Є. Я.) д-
Дещо з господарства. — Ілюстрації.

IV.

Шематизм буковинський.

V.

Оповідення.

Замовленя приймає

„Руска Бєсїда і Редакция Буковини“.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празі,
загально признаний знаменитий усмирю-
ючий лік на втиранє: по ціні 40 кр., 70
кр. і 1 зр.; можна купити у всіх аптиках.
Просимо жадати сей загально улюблений
домашний лік просто під назвою

Ріхтера Liniment з котвицею

і принимати з осторожністю лише флаш-
ки зі знанім значком охороннім „Котвиця“,
бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера
під золотім львом у Празі.

„ДНІСТЕР“

товариство взаїмних обезпечень
у Львові,

улиця Валова ч. 11,

засноване на підставі концесії ц.
к. міністерства справ внутрішних
з дня 9. грудня 1891 р. ч. 22751,
розпочало свою діяльність дня 15.
н. ст. вересня 1892 р.

„Дністер“, опертий на засаді взаїмности своїх чле-
нів, обезпечає всяке майно движиме і недвижиме про-
тив шкід огневих під найприступійшими усльвіями
і почислює можливо найнижші премії.

Всякі шкоди ліквідують ся і ви-
плачують ся сейчас по пожарі.

Зголошеня о уділенє агенції в місцевостях, де нема
агентів „Дністра“, привимають ся.

ВСІХ НАУК ЛІКАРСКИХ

Др. Едмунд Кароль Фухс

емер. секундар ц. к. публичного шпиталю у Від-
ни і оператор на ц. к. університетській клініці
для очий проф. д-ра. Фухса у Відни, осів тут яко

спеціаліст для слабостий очий
УХ і ГОРТАНКИ,

та ординує що дня від 10—12 год. перед полуд-
нем і від 2—4 попол. при ул. паньській, ч. 29.
1—3. Для бідних безплатно від 9—10 рано.

Експедиция аносів Л. Горовіца в Чернівцях.

РУСКИ ТОВАРИСТВА В ЧЕРНІВЦЯХ

потребують

СЛУЖАЩОГО,

котрий вмє

читати і писати по руски.

Поданя вносити до тов. „Народний
Дім“ в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2.

В Дрібній бібліотеці, видаваній у Львові
Костем Паньковским, вийшли доси сі книжочки
разом чисел 13):

Б. йки Евґена Гребінки (10 кр.)

Маярі, оповіданє Всеволода Гаршина (10 кр.)

Пролісок, поезії Павла Граба (20 кр.)

З чужого поля. Переклади Павла Граба.
(20 кр.)

Що то є господарність — Герінґа (пере-
клад В. Герасимовича) 20 кр.

Поезії Осипа Маковея (20 кр.)

